

Høring - Nedklassifisering av kommunale veier – Lars Espeland

Før i tiden hadde vi mange kloke og framsynte politikere, som med små ressurser klarte å bygge opp ett velfungerende samfunn sammen med bygdas innbyggere og næringsliv. Dette var veier, skoler, omsorgstjenester, idrettsanlegg og tilrettelegging for næringslivet og mye mer. Vi fikk en felles skole midt i bygda, og med god kommunikasjon til alle kretsene, med andre ord store veiutbygginger helt fram til slutten av 70 tallet. Denne veiutbyggingen ble gjennomført med statlige-, kommunale- og ikke minst med midler fra lokale grunneiere.

Dette har resultert i et flott sentrum med tjenester og aktiviteter som ligger langt foran andre kommuner, dette er et sentrum vi skal være stolt av. Samtidig har vi hatt positiv vekst i befolkningen.

Noen av disse bor i sentrum, noen bor litt lenger vekk og noen flere mil unna. Dette gjør bygda vår til et levende og positivt samfunn. Derfor håper jeg at vi i framtiden også er stolt av levende kretser i bygda, der 2/3 av befolkningen bor, noe sentrum er helt avhengig av. Kommunen vår har nå det meste av infrastruktur og tjenester på plass, som har tatt generasjoner å bygge opp. Dette dreier seg om svært store verdier, verdier vi må ta vare på slik at kommunen får en positiv vekst også i framtiden.

I saksframlegget til rådmannen peker han på følgende:

- *Attraktivt kommunesenter og livskraftige kretser*
- *Godt omdømme*
- *Rask og sikker fysisk kommunikasjon i kommunen og med regionen.*

Rådmannen peker også på at kommuneplanens mål om fokus på lokalt næringsliv kan påvirkes ved nedklassifisering av kommunale veier. Samtidig mener han at dette ikke får konsekvenser for miljø, likestilling, barn/unge, beredskap, folkehelse og økonomi. Han mener også at det ikke er sikkert at nedklassifisering av kommunale veier fører til dårligere økonomi, men derimot føre til å ha en økonomisk situasjon som er tilstrekkelig robust til å takle uforutsette hendelser. Denne påstanden kan ikke dokumenteres, ikke minst ut fra langsiktige økonomiske betraktninger.

Kommentarer til dette:

Miljø: Skogen bidrar i stor grad med å binde klimagasser, ved nedklassifisering vil dette påføre skognæringen ekstra kostnader som kunne blitt tilbakeført til skogen som en miljøgevinst.

Barn/unge: Barnefamilier velger å bosette seg i annen kommune.

Beredskap: Utrykningskjøretøy kan bruke mer tid som går ut over liv og helse.

Folkehelse: Dårligere adkomst for hjemmehjelp/sykepleie.

Økonomi: Et velfungerende veinett har stor økonomisk betydning for skogbruket. Denne næringen har i mange hundre år hatt stor betydning for kommunen, og dens utvikling og har det fremdeles.

Nedklassifisering vil føre til redusert ny bosetting og mindre skatt og næringsvirksomhet.

Nedklassifisering vil føre til fraflytting, mindre skatt og virksomhet.

Nedklassifisering vil føre til færre nye hytter og hytteiere som betaler eiendomsskatt.

Offentlige tjenester: Nedklassifisering kan føre til at postleveringsstedet blir endret.

Nedklassifisering kan føre til at leveringsstedet for renovasjon endres.

Godt omdømme: Vi risikerer å miste vårt gode omdømme gjennom rettsaker og negativ omtale.

Se også notat fra leder teknisk drift og forvaltning datert 01.11.18 om effekt av nedklassifisering av kommunale veier, der samlet besparelse er stipulert til litt over en halv million kroner i året, av ett budsjett på over 150 mill. Vegbudsjettet for 2019 var for øvrig i balanse, det er derfor i andre enheter de store overskridelsene er og muligheten for å gjøre noe som monner.

Samtidig er det viktig at effekten av denne stipulerte besparelsen på veier blir satt opp mot hvor mye kommunen kan tape i skatteinntekter fra næringslivet, personer og eiendomsskatt på hytter og boliger.

Som eksempel så er der ca. 90 hytter i område Løvnes -Raudsandlia, i tilknytting til den kommunale veien. Dette gir kommunen inntekter som er mye høyere enn årlige vedlikeholdskostnader på veien, dette pga. tidligere veiinvestering.

Det er heller ikke vurdert alternativ drift og vedlikehold av det kommunale veinettet. Vintervedlikeholdet er i hovedsak satt bort til private entreprenører, mens sommervedlikeholdet blir ivarettatt av kommunalt ansatte på en god måte, samtidig stiller jeg spørsmål med driftsmetodene og peker på alternativer.

Utsetting/opplukking av brøytestikk utføres på en teknisk foreldet måte med minst to ansatt i flere uker høst og vår. Det er nå mulig å leie inn maskiner med en maskinfører og mangedobbel kapasitet, og reduserte kostnader.

Lapping av grusdekke pga. manglende masse med minst to ansatte. Dette er også en teknisk foreldet måte. I løpet av noen få dager er grusdekket like dårlig, det samme skjer etter høvling. Alternativet er å fornye grusdekket slik at det er noe å høvle på. Det må i denne sammenheng kunne utgiftsføres nytt grusdekke fra investeringsbudsjettet når det kan dokumenteres at det blir store innsparinger på drift.

Det bør vurderes å sette bort sommervedlikeholdet på lik linje med vintervedlikeholdet, med tanke på moderne driftsmetoder. I tillegg salg av teknisk utstyr og traktor mm., samt reduksjon av kommunale bygninger som blir overflødige. Dette vil føre til lavere driftskostnader og mer til investering.

Resultatet er at vi beholder hele det kommunale veinettet med redusert driftskostnader og større skatteinntekter til kommunen. Dette er viktigere enn antall ansatte i kommunen.

Tiden er ikke inne for å rive ned, slik som et flertall i kommunestyret nå ser ut til å mene, nedklassifisering av nesten 34 kilometer kommunal vei til privat vei vil være å rive ned.

Derfor er det viktig å nevne at hovedtyngda av kommunestyrerepresentantene er bosatt i nærheten av sentrum og ikke berørt av nedklassifiseringen. Se vedlegg 1. De fleste har også veilys og kort avstand til asfaltvei, dette er selvfølgelig positivt for de det gjelder.

En stor del av det offentlige veinettet i kommunen er fylkesveier, uten kostnad for kommunen, to av disse er blindveier. Sundet-Øygardslia 7730 meter og Svinvika X415-Våje 2495 meter.

Vi er fra i år et samlet Agder. I den sammenheng er det naturlig at offentlige tjenester og ytelser blir samordnet, dette gjelder selvfølgelig også veinettet. Da er nedklassifisering av kommunale blindveier et **dårlig signal** å sende våre fylkespolitikere. Ellers forutsetter jeg at kommunestyrerepresentantene i hovedsak kjenner det kommunale og fylkeskommunale veinettet i Vegårshei.

Til slutt, det er helt umulig å fordele kommunes ressurser nøyaktig på krona til den enkelte. Det er forskjellige behov, fra den helt nye vegårsheingen til de som har levd et langt liv. Noen bor i sentrum noen bor litt lenger vekk og noen flere mil, dette gjør bygda vår til et levende og positivt samfunn. Derfor er det flott med lys og asfalt, haller, idrettsanlegg, skole og omsorgstilbud i sentrum. Et sentrum vi skal være stolte av, derfor håper jeg at vi i framtiden også kan være stolte av levende kretser i bygda, noe sentrum er helt avhengig av.

Et godt kommunalt vegnett er en forutsetning for opprettholdelse av disse kretsene, og forslaget om nedklassifisering av kommunale veier bør derfor forkastes.

Espeland 12.04.2020

Med vennlig hilsen
Lars Espeland

Vedlegg 1.

Bopel	Avstand til sentrum/ km	Merknad	Navn	Parti
Ikke berørt/ bor ved KV	0,4		Simen Hommelsgård	Kristelig Folkeparti
Ikke berørt/ bor ved KV	0,5	Sentrum Ubergsmoen	Vidar Oland	Kristelig Folkeparti
Ikke berørt/ bor ved PV	0,6		Birger Loftesnes Bakken	Arbeiderpartiet
Ikke berørt/ bor ved KV	1		Are Garthus	Kristelig Folkeparti
Ikke berørt/ bor ved KV	1		Tone Ufsvatn Bjørnstad	Kristelig Folkeparti
Ikke berørt/ bor ved KV	1		Mona Olea Ramsdal	Kristelig Folkeparti
Ikke berørt/ bor ved FV	1		Carolina Mathilde Moland	Høyre
Ikke berørt/ bor ved KV	1		Raine Alvestad	Arbeiderpartiet
Ikke berørt/ bor ved KV	1		Onar Kjetil Baarøy	Arbeiderpartiet
Berørt/ bor ved KV	4	Avstand til FV 1,1 km	Gunn Mari Olsen	Høyre
Ikke berørt/bor ved SV	7	Avstand til FV 0,8 km	Kjetil Torp	Kristelig Folkeparti
Ikke berørt/ bor ved FV	10	Avstand til FV 0,1km	Knut Olaf Lindtveit	Kristelig Folkeparti
Ikke berørt/bor ved SV	11	Avstand til FV 0,2 km	Hannelore Karlsen Skeimo	Arbeiderpartiet
Ikke berørt/ bor ved FV	0,8		Jan Terje Lindtveit	Senterpartiet
Ikke berørt/ bor ved PV	1		Odd Bjarne Myhre	Senterpartiet
Berørt/ bor ved KV	11	Avstand til FV 0,4 km	Kirsten Helen Myren	Senterpartiet
Ikke berørt/ bor ved FV	12	Avstand til FV 0,3 km	Ragnar Ettestøl	Senterpartiet

Tabellen viser at kommunestyrerepresentantene i liten grad blir berørt av en eventuell nedklassifisering til privatvei.

KV = Kommunal vei

PV = Privat vei

FV = Fylkesvei

SV = Skogsbilvei